

Sanaziun dalla patinera artificiala ed ina nova purschida da stad

Project e credits

M E S S A D I

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Stimada dunna presidenta
Stimadas dunnas cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

1. Resumaziun dil pli impurtont

Il pli impurtont puncts en connex cun il project e la damonda da credit per la sanaziun dalla patinera artificiala ed ina nova purschida da stad:

- ✓ L'infrastructura tecnica dalla patinera artificiala ha contonschiu ina vegliadetgna critica. Ina sanaziun ei indispensabla per saver garantir igl unviern 2026/2027 ina patinera en funcziun.
- ✓ Ina cuntinuaziun dil menaschi senza investziuns ei tecnicamein buc pli pusseivla. Reparaturas provisorias ei negina soluziun e caschunass cuosts enorms senza in effect durabel.
- ✓ La patinera artificiala ademplescha numerusas funcziuns che han gronda impurtonza per la veta sociala ella vischnaunca. Aschibein per affons e giuvenils sco era per il turissem ei ella da gronda muntada.
- ✓ Il concept da sanaziun ha sco finamira da renovar tecnicamein gl'indrez, optimar el economicamein e medemamein adattar el als basegns actuals. In element central ei la reducziun moderata dalla surfatscha da glatsch per rodund 20 %.
- ✓ L'utilisaziun actuala dalla surfatscha el sector dil plaz da ballapei corrispunda buc pli als basegns actuals. La surfatscha existenta ei pli gronda che necessari e vegn buc pli utilisada cumpleinamein. Ina reducziun dalla surfatscha dil plaz da ballapei sin rodund dus tiarzs dalla surfatscha actuala ei sufficienta per satisfar als basegns dad oz.
- ✓ Entras la reducziun dil plaz da ballapei sedat la pusseivladad per in svilup dall'utilisaziun digl indrez duront ils meins da stad. Previu ein purschidas modernas e fetg dumandadas sco: padel, pickleball, surfatschas multi-funzionali per diversas novas purschidas.
- ✓ Il cuosts totals per la sanaziun dalla patinera artificiala cun ina reducziun dalla surfatscha da glatsch da ca 20 % muntan a frs. 1'110'000.- (+/- 15 %).
- ✓ Il cuosts per la realisaziun dalla purschida da stad muntan a frs. 390'000.-.
- ✓ Dependent dalla decisiun en connex cun il quen 2025 da far la remessa da frs. 1'000'000.- per la sanaziun dalla patinera ei ina part essenziala dall'investiziun gia cuvretga. Il basegn supplementar da finanziaziun restont duei vegnir purtaus tenor il svilup finanziel el quen da gudogn e sperdita dalla vischnaunca 2026.

2. Situaziun da partenza

Il Center Fontauna ei dapi onns ina part centrala dall'infrastructura publica dalla vischnaunca da Mustér. El ademplescha ina funcziun impurtanta sco liug da sport, da sentupada e da manifestaziuns e contribuescha essenzialmein alla qualidà da viver dalla populaziun sco era all'attracziun dalla destinaziun da vacanzas per hosps.

Las purschidas vegnan duvradas intensivamein da differentas gruppas d'utilisaders: scolas, uniuns, famiglias, giuvenils sco era hosps dalla regiun e dil turissem. Aschia ei il Center Fontauna bia dapli che mo ina installaziun da sport, el ei in liug da sentupada, d'integraziun e da veta comunabla.

In'impurtont element da questa infrastructura ei la patinera artificiala. Duront ils meins d'unviern ei ella in liug fetg frequentau ed in'impurtanta purschida per moviment, temps liber ed activitads d'uniuns.

L'infrastructura tecnica dalla patinera artificiala ha contonschiu ina vegliadetgna critica. Numerusas installaziuns existentas ed essenzialas ein veglias e muossan permanentamein disturbis. La situaziun dallas lingias sutterranas ella platta per sferdentar, cun ina lunghezia da rodund 20 kilometers, las qualas han contonschiu respectivamein surpassau lur cuoz da veta, caschunan gronds fastedis. Ils uders muossan ruttadiras, las qualas san strusch vegnir localisadas. Il glicol utilisau sfundra plaunet e penetrescha plaun a plaun el terren. Ord quels motivs astgein nus buca pli emplenir igl indrez cun quella substanza.

3. Basegns d'agir

Suenter in'anlaisa fundada duront igl unviern 2025/2026 lubescha la situaziun actuala negin spazi per spitgar pli ditg. Ina sanaziun ei indispensabla per saver garantir igl unviern 2026/2027 ina patinera en funcziun.

La vischnaunca stat pia avon ina decisiun fundamentala:

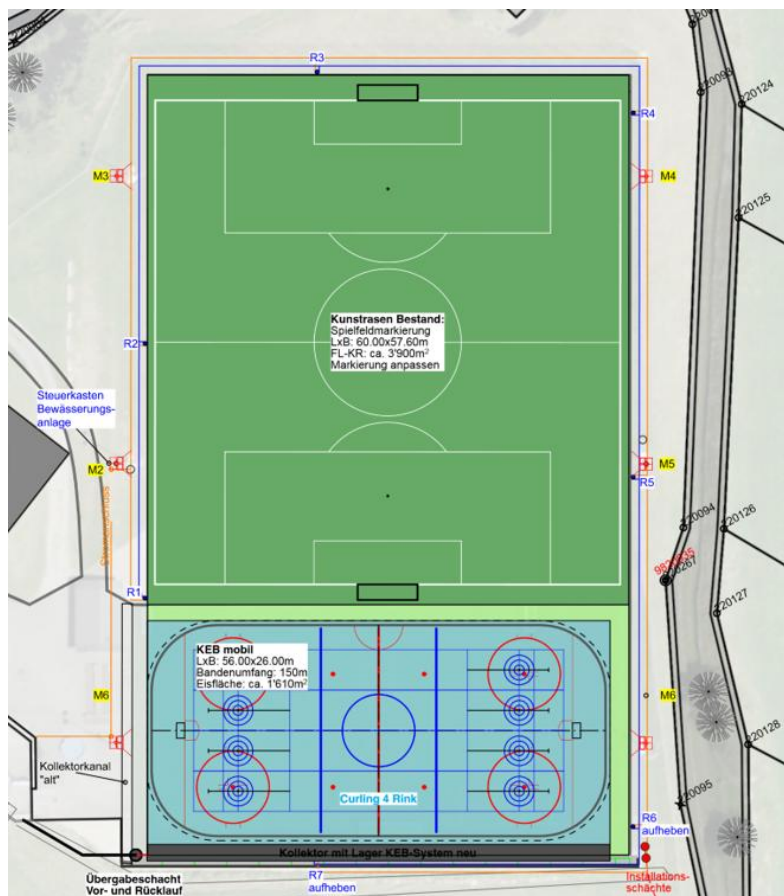
Sanar ni serrar

Ina cuntinuaziun dil menaschi senza investiziuns ei tecnicamein buc pli pusseivla. Reparaturas provisorias ein negina soluziun e caschunass cuosts enorms senza in effect duvrabel. La sanaziun ei pia buca pli ina meglieraziun facultativa, mobein ina mesira necessaria per garantir la cuntinuaziun dil menaschi.

Vegn ei desistiu dalla sanaziun havess quei consequenzas directas e considerablas:

- aboliziun d'ina purschida centrala per il temps liber ed il sport
- restricziuns dall'utilisaziun per las scolas
- sperdita d'in impurtont liug da sentupada per la populaziun
- consequenzas negativas pil turissem

Sin fundament da quels fatgs exista in clar ed urgent basegn d'agir.

Maletg 1: Situaziun unviern

4. L'impurtonza dalla patinera artificiala per la vischnaunca

La patinera artificiala ademplescha numerusas funcziuns, che han gronda impurtonza per la veta sociala ella vischnaunca.

Ella ei en special:

- in liug da sentupada accessibel per tuttas generaziuns
- in liug per moviment e prevenziun dalla sanadad
- ina part impurtonta dall'infrastructura per las scolas
- in element central dalla promoziun dalla giuventetgna
- ina purschida attractiva per hosps e turissem
- ina dallas paucas pusseivladads da curling ella regiun

Gest per affons e giuvenils ei la patinera artificiala ina pusseivladad fetg preziosa per semover activamein. En in temps, nua che medias digitalas occupeschan adina dapli spazi, survegn la promoziun da moviment e sport in'impurtonza supplementara.

Era per famiglias e personas pli veglias porscha la surfatscha da glatsch ina pusseivladad impurtonta per temps liber activ e per interacziun sociala. Ella rinforza il liug da cuminonza e promova il sentiment da communitad.

Per il turissem ei la pista da glatsch artificial ina purschida supplementara relevanta, specialmein en unviarns cun pouca neiv. Ella contribuescha alla diversificaziun dall'offerta turistica ed augmenta l'attracziun dalla regiun.

5. Concept da sanaziun e menaschi d'unviern

Il concept da sanaziun ha sco finamira da renovar tecnicamein gl'indrez, optimar el economicamein e medemamein adattar el als basegns actuals. In element central ei la reducziun moderata dalla surfatscha da glatsch per rodund 20 %.

Questa adattaziun sebasan sin las cefras d'utilisaziun effectivas e lubescha:

- ina gestiun pli efficienta dil menaschi
- ina reducziun dils cuosts d'energia e da manteniment
- ina grondezia persistenta e durabla digl indrez

La funcziun digl indrez resta cumpleinamein garantida:

- pusseivladads d'utilisaziun per uniuns e gruppas
- attractivitat per in publicum pli vast
- rinforzament specific dil turissem d'unviern

La renovaziun tecnica cumpeglia en special:

- renovaziun completa dallas installaziuns da sferdentar e dalla controlla
- gl'indrez da sferdentar vegn mintgamai rasaus ora igl atun sin il plaun preparau
- optimaziun dall'efficienza energetica
- meglieraziun dalla segirtad dil menaschi

Aschia vegn garantiu ina utilisaziun a liunga vesta e fidada digl indrez.

6. Situaziun e reducziun dil plaz da ballapei sin rodund dus tiarzs

L'utilisaziun actuala dalla surfatscha el sector dil plaz da ballapei corrispunda buc pli als basegns actuals. La surfatscha existenta ei pli gronda che necessari e vegn buc pli utilisada cumpleinamein. Ina reducziun dalla surfatscha dil plaz da ballapei sin rodund dus tiarzs dalla surfatscha actuala ei sufficiente per satisfacer als basegns dad oz.

Questa adattaziun lubescha:

- ina utilisaziun pli efficienta dalla piazza da ballapei
- la creaziun da novas pusseivladads d'utilisaziun
- ina megliera coordinaziun cun ils basegns effectivs

Ultra da quei muossa la pratica che la preferenza per piazzas cun pastg natural ei carschenta. L'adattaziun planisada tegn quen da quest svilup senza restrenscher las pusseivladads sportivas.

7. Porschida da stad e svilup strategic

In grond plus dil project ei il svilup dall'utilisaziun digl indrez duront ils meins da stad. Tochen ussa ei l'utilisaziun dalla surfatscha ordvart la stagiun d'unviern fetg limitada. Cun il project present vegn possibilitau ina utilisaziun quasi duront igl entir onn.

Previu ein porschidas modernas e fetg dumandadas sco:

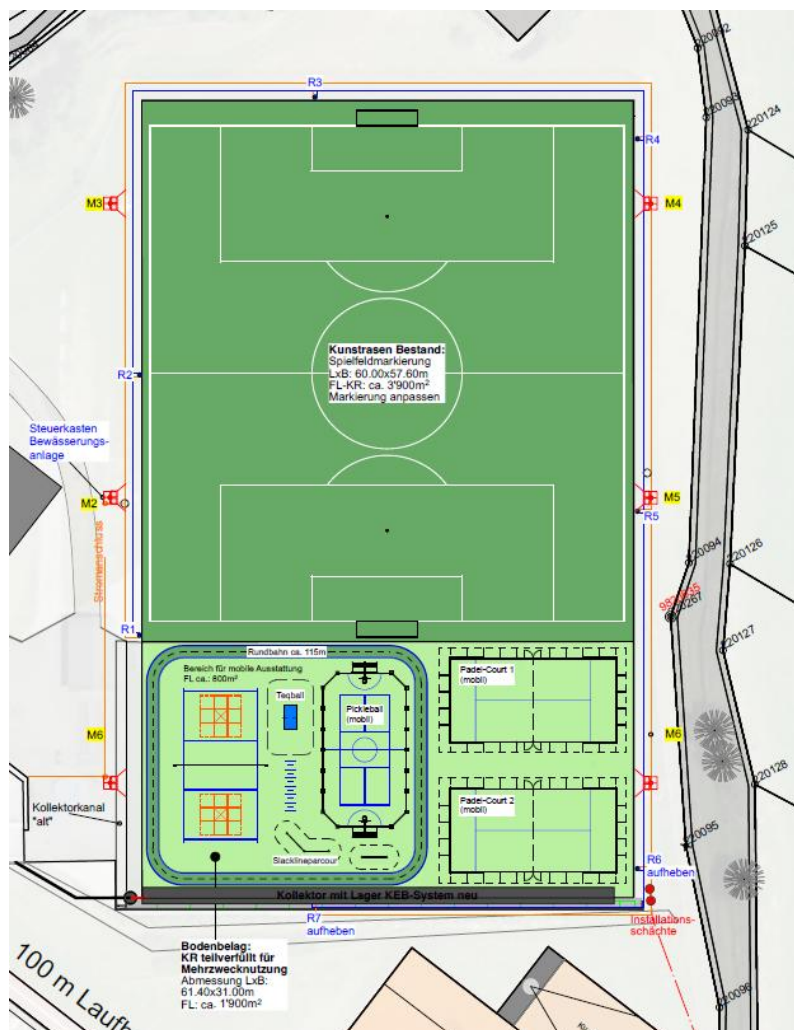
- padel
- pickleball
- surfatschas multi-funzionali per diversas novas porschidas

Questas disciplinas gudognan cuntinudamein popularitad ed interesseschan differentas gruppas da vegliadetgna.

Ils avantatgs da questa extensiuon ein numerus:

- meglia occupaziun dall'infrastructura
- novas fontaunas d'entrada
- augment dall'attracziun per populaziun e hosps
- promoziun dil moviment e dalla sanadad
- rinforzament dalla posiziun sco center da sport modern

La realisaziun dallas porschidas da stad ei prevedia per la primavera 2027.

Maletg 2: Situaziun cun porschidas da stad

8. Cuosts e finanziaziun

Il cuosts totals per la sanaziun dalla patinera artificiala cun ina reducziun dalla surfatscha da glatsch da ca 20 % muntan a frs. 1'110'000.- (+/- 15 %).

Il cuosts per la realisaziun dalla purschida da stad muntan a frs. 390'000.-.

Il projects ein independents in da l'auter e la decisiun per il credits succeda tenor cumpetenzza finanziaria dils gremis politics.

Dependent dalla decisiun en connex cun il quen 2025 da far la remessa da frs. 1'000'000.- per la sanaziun dalla patinera ei ina part essenziala dall'investiziun gia cuvretga. Il basegn supplementar da finanziaziun restont duei vegnir purtaus, gest tenor il svilup financial, el quen da gudogn e sperdita dalla vischnaunca 2026.

Quella via lubescha:

- ina finanziaziun cun agens mieds
- negins deivets supplementars
- ina repartiziun gesta dils cuosts denter las generaziuns

L'investiziun succeda pia en in rom finanziamein responsabel.

9. Consequenzas en cass d'ina renunzia dalla sanaziun

Ina renunzia dalla sanaziun havess consequenzas negativas immediatas ed a liunga veta per la vischnaunca e la region. Sche la patinera artificiala stuess vegnir serrada havess quei las suandontas consequenzas:

- la sperdita d'ina purschida centrala per affons e giuvenils
- ina reducziun marcanta dalla qualidad da viver
- ina sminuaziun dalla veta sociala
- consequenzas negativas per il turissem
- ina sperdita dalla reputaziun per la vischnaunca

Ultra da quei fussen structures d'uniuns existentas periclitadas e l'offerta per las scolas vegnessan limitadas considerablamein. In tal pass fuss strategicamein buca prudents.

10. Impurtonza per il svilup futur

La sanaziun ed il svilup dil Center Fontauna ei ina investiziun en il futur dalla vischnaunca.

Il project rinforza nossa vischnaunca:

- sco liug da habitar attractiv
- sco vischnaunca amicabla per famiglias
- sco destinaziun turistica multifara
- sco communitad viva ed activa

La promoziun da sport, moviment e sentupada ei ina incumbensa centrala dil maun public. Ella contribuescha essenzialmein alla sanadad dalla populaziun sco era alla cohesiun sociala. Cun quest project vegn creau ina infrastruttura dumandada ed orientada al futur.

11. Conclusiun

La vischnaunca stat avon ina decisiun da gronda impurtonza. La sanaziun dalla patinera artificiala ei necessaria per mantener ina purschida cumprovada. Medemamein porscha il project la schanza da sviluppar vinavon gl'indrez ed adattar el optimalmein als basegns actuals e futurs.

Ei setracta buc mo d'ina investiziun tecnica, mobein d'ina investiziun en:

- qualidad da viver
- giuventetgna
- communitad
- attractividad dil liug

La suprastonza communal ei perschudadida che quei project ei egl interess dall'entira populaziun.

10. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziun suramenziunadas

propo na

la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca:

1. da conceder in credit da frs. 1'110'000.- (+/- 15 %) per la sanaziun dalla patinera artificiala cun ina reduenziun dalla surfatscha da glatsch da ca. 20 % cun suttametter quella damonda da credit tenor art. 32 lit. d dalla costituziun communal alla votaziun dil pievel.
2. da conceder in credit da frs. 390'000.- (+/- 15 %) per la realisaziun dalla purschida da stad (padel, pickleball e surfatschas multi-funziunalas) cun suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 21 lit. c dalla costituziun communal al referendum facultativ.

Suprastonza communal Disentis/Mustér

Il president:

Il meinafatschenta:

René Epp

Roland Cajacob

Disentis/Mustér, ils 23 d'avrel 2026